niedziela, 15.01.2023

Święta nakazane i patronalne

Kościół też posiada takie dni święte, wyjątkowe i ważne dla wspólnoty. Spróbujemy opisać te dni i daty ważne dla Kościoła powszedniego i naszego w Polsce.

1. Święta nakazane

Święta nakazane, zgodnie z przepisami Prawa Kościelnego, to dni w które wierni zobowiązani są do uczestnictwa we Mszy świętej oraz do powstrzymywania się od prac niekoniecznych. Obowiązek uczestnictwa we Mszy św. zostaje wypełniony przez udział w niej w jakimkolwiek obrządku katolickim. Uczestniczyć można w dniu święta lub wieczorem dnia poprzedzającego, czyli w wigilię święta (kan. 1248 KPK). Jeśli z braku kapłana lub z innej poważnej przyczyny nie można uczestniczyć w Eucharystii, zaleca się bardzo, ażeby wierni brali udział w liturgii Słowa, gdy jest ona odprawiana w kościele parafialnym lub innym świętym miejscu według przepisów wydanych przez biskupa diecezjalnego, albo poświęcali odpowiedni czas na modlitwę indywidualną w rodzinie lub grupach rodzin (§2).

-

a) nakazane

Według rozporządzeń Konferencji Episkopatu Polski obowiązuje nas pod karą grzechu ciężkiego uczestnictwo we Mszy św. w każdą niedzielę oraz w następujące uroczystości, które mogą wystąpić poza niedzielą:

- 1 Listopada (Uroczystość Wszystkich Świętych) - tego dnia Kościół wspomina wszystkich świętych i błogosławionych. Uroczystość ta wywodzi się z praktyki oddawania czci męczennikom i obchodzono ją najpierw 13 maja. Papież Grzegorz III przeniósł tę uroczystość na 1 listopada. Uroczystość ta przypomina nam, że wszyscy jesteśmy powołani do świętości, niezależnie jaką pełnimy rolę w społeczeństwie i czy żyjemy w małżeństwie, czy jako osoby konsekrowane.
- 25 Grudnia (Uroczystość Bożego Narodzenia) - jest to dzień w którym Kościół uobecnia tajemnicę Wcielenia Syna Bożego. Jest to święto pochodzenia zachodniego, które zastąpiło pogańskie święto "niezwyciężonego słońca. Liturgia Rzymska zezwala kapłanom na odprawienie w tym dniu trzech Mszy św. o północy, o świcie i w ciągu dnia. Zwyczaje świąt to nie tylko opłatek, żłóbek i kolędy, ale także Pasterka, która jest pamiątką wczesnochrześcijańskich nocnych nabożeństw.
- 1 Stycznia (Uroczystość Bożej Rodzicielki) - tego dnia Kościół czci Maryję jako Matkę Boga. Jest to ósmy dzień od narodzenia Pana Jezusa a zarazem pierwszy dzień roku, który w odniesieniu do Maryi ma symbolizować, że jest Ona doskonałym stworzeniem i jako pierwsza czerpie z darów Chrystusa. Uroczystość Bożej Rodzicielki wprowadził do liturgii papież Pius XI w 1931 r.
- 6 stycznia (Uroczystość Objawienia Pańskiego) - zwana również Uroczystością Trzech Króli obchodzona jest na pamiątkę Objawienia się Jezusa Chrystusa oraz oddania czci Dzieciątku przez trzech Mędrców. Tego dnia w kościołach święci się kredę i

kadzidło, a na drzwiach mieszkań pisze się bieżący rok oraz pierwsze litery imion Trzech Króli, 6+0+3 z łac. Christus Mansionem Benedicat – "(Niech) Chrystus mieszkanie błogosławi."

- Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa (Boże Ciało) - obchodzona jest w czwartek po uroczystości Trójcy Przenajświętszej, Papież Urban IV ustanowił Boże Ciało bullą Transiturus w roku 1264. Papież pragnął aby, przez tę uroczystość doszło do zadośćuczynienia za zniewagi wobec Jezusa obecnego w Najświętszym Sakramencie. Uroczystość ta pobudza żywy kult adoracji. W Polsce obchody uroczystości wiążą się z procesją z Najświętszym Sakramentem.
- 15 Sierpnia (Uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny) - uroczystość obchodzono w Rzymie już w VII w. natomiast dogmat o Wniebowzięciu ogłosił Pius XII w 1950 roku. Maryja została wzięta do nieba z duszą i ciałem i w różnych tradycjach uroczystość ta przyjmuje nazwy takie jak choćby "Przejście" czy "Zaśnięcie". Pius XII w swojej Konstytucji Apostolskiej nie mówi o śmierci, a jedynie o chwalebnym uwielbieniu ciała Maryi i jego Wniebowzięciu.
- Uroczystość Wniebowstąpienia Pana Jezusa - dzień ten z racji duszpasterskich został przeniesiony z czwartku na VII Niedzielę Wielkanocną

Natomiast Dekretem Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z dnia 4 marca 2003 zniesione zostały jako nakazane:

- **19 marca** – św. Józefa Oblubieńca NMP
- **29 czerwca** – świętych Apostołów Piotra i Pawła
- **8 grudnia** – Niepokalane Poczęcie Najświętszej Maryi Panny

Jednocześnie Kościół zachęca wiernych do udziału we Mszy św. w te uroczystości, jak również w inne uroczystości i święta Pańskie oraz ku czci Matki Bożej, świętych i błogosławionych. Ze względu na to, że są one dniami pracy, wierni zostali zwolnieni z obowiązku uczestnictwa w Mszy św. i powstrzymania się od prac niekoniecznych. Nie mniej jednak Kościół zachęca do uczestnictwa we Mszy św. w miarę możliwości. Ponadto drugi dzień świąt Bożego Narodzenia czy Wielkanocy też nie są obarczone karą grzechu śmiertelnego. Są przedłużeniem radości świąt i początkiem oktawy. Należą one do ważnych świąt w Kościele Polskim.

b) święta ważne

Oprócz wymienionych powyżej świąt nakazanych są w Kościele Katolickim w Polsce obchodzone są również inne święta o głębokiej tradycji. W święta te wierni, choć nie są zobowiązani do uczestnictwa we Mszy świętej, to jednak zgodnie z tradycją Kościół zachęca do tego:

- Ofiarowanie Pańskie - Matki Boskiej Gromnicznej (2 lutego)
- Uroczystość św. Józefa (19 marca)
- Poniedziałek Wielkanocny
- Najświętszej Maryi Panny, Matki Kościoła
- Uroczystość św. Piotra i Pawła (29 czerwca)
- Uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny (8 grudnia)
- Boże Narodzenie (drugi dzień) (26 grudnia)

2. Święta patronalne

Święta patronalne związane są z lokalnymi wydarzeniami dla kraju, diecezji czy parafii. Zgodnie z tradycją połączone są z pewnym obowiązkiem uczestnictwa we Mszy św., szczególnie gdy połączone są z dniami wolnymi od pracy - w przypadku świąt narodowych.

a) Wspomnienia patronów Polski:

- Uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski (3 maja)
- św. Wojciecha, biskupa i męczennika (23 kwietnia)
- św. Stanisława, biskupa i męczennika (8 maja)
- św. Andrzeja Boboli, kapłana i męczennika (16 maja)

b) Wspomnienia patronów diecezji Płockiej:

- św. Stanisława Kostki, zakonnika, patrona młodzieży (18 września), - miejscem jego kultu jest diecezjalne sanktuarium w Rostkowie, gdzie się urodził oraz miasto Przasnysz, zwłaszcza kościół farny, gdzie został ochrzczony.
- św. Stanisław, biskup krakowski i męczennik. Towarzyszy on od początku historii naszej diecezji. Rok 1075 - to data powstania diecezji płockiej, rok 1079 - data męczeńskiej śmierci św. Stanisława. W katedrze płockiej jeden z ołtarzy bocznych jest właśnie jemu poświęcony.

c) Wspomnienia świętych związanych z diecezją

- św. Jan Paweł II - Relikwie świętego papieża znajdują się w wielu świątyniach diecezji płockiej.
- św. Antoni z Padwy - diecezjalne sanktuarium w Ratowie, w którym jest czczony cudowny wizerunek świętego franciszkanina.
- W ołtarzu głównym płockiej bazyliki katedralnej są umieszczone figury, przedstawiające świętych i błogosławionych, związanych z naszą diecezją. Są to: św. Stanisław, św. Stanisław Kostka, bł. Honorat Koźmiński, bł. abp Antoni Julian Nowowiejski, bł. bp Leon Wetmański, św. s. Faustyna Kowalska, św. Andrzej Bobola, św. Wojciech.
- Święci związani z diecezją płocką: błogosławieni biskupi męczennicy: Abp Antoni Julian Nowowiejski i bp Leon Wetmański, św. Andrzej Bobola, bł. Władysław z Gielniowa (był gwardianem bernardynów w Skępem), bł. Maria Teresa Kowalska (dziewica i męczennica, klaryska kapucynka z Przasnysza, męczennica II wojny światowej z Działdowa), bł. Tymoteusz Trojanowski (franciszkanin, męczennik Auschwitz)
- Święci patronowie niektórych miast w diecezji: Płocka - św. Zygmunt, król i męczennik; Ciechanowa - św. Piotr, apostoł; Mława, Nasielsk i Serock - św. Wojciech, biskup i męczennik; Płońsk - św. Michał Archanioł; Pułtusk - św. Mateusz, ewangelista; Rypin - św.

Warto pamiętać o kandydatach na ołtarze: między innymi: m. Walentyna Łempicka - rodem z parafii Rypin, Bogdan Jański – założyciel zmartwychwstańców, s. Józefa Hałacińska – założycielka pasjonistek i bp Adolf Piotr Szelążek - proces beatyfikacyjny rozpoczął się w 2013 r. w Toruniu.

d) Patronowie Parafii i święci związani z naszą Parafią

- św. Mikołaj, biskup (*wspomnienie liturgiczne 6 grudnia*) - patron parafii
- św. Anna (*wspomnienie liturgiczne 26 lipca, za? w naszej parafii Odpust przenoszony jest na niedziel? najbli?sz? tego wspomnienia*) – mama Maryi i babcia Pana Jezusa - patronka naszej świątyni

Poza głownymi, wspomnianymi już patronami, jest też grupa świętych związanych z naszą parafią. To powiązanie wypływa z różnych - głównie historycznych wydarzeń i pobożności naszych przodków. Wielokrotnie nie da się już określić z całą pewnością dlaczego ten konkretny święty bądź błogosławiony jest lub był czczony. W każdym razie w naszej parafii znajdujemy kilkoro z nich, czy to na obrazach, czy też przez posiadane relikwie:

- św. Ireneusz (Biskup i męczennik) oraz św. Jukunda (dziewica i męczennica) - poprzez relikwie, które posiada parafia;
- Matka Boża Lipowiecka, św. Mikołaj, św. Antoni z Padwy, św. Anna, św. Walenty i św. Franciszek - obrazy w ołtarzach głównym i bocznych. W historii w parafii były też odpusty ku czci niektórych z nich;
- błogosławiony bp Leon Wetmański - patron Szkoły Podstawowej w Lipowcu Kościelnym;
- św. Jan Paweł II - patron Gimnazjum w Lipowcu Kościelnym. Szkoła już nie istnieje, ale na terenie Szkoły Podstawowej istnieje pomnik i tablica upamiętniająca ówczesną szkołę i jej patrona